

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr.

Wilno, dn. 7 stycznia 1933 r.

788.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział.Str.

1. "Lietuvos Aidas" o litewskiej polityce zagranicznej w 1932 r.-

I. 1.

K r o n i k a .

2. Antylitewski wiec nacjonalistów niemieckich.-

" "

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WENNETRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

3. "Lietuvos Žinios" o problemie pracy na Litwie.-

III. 2.

K r o n i k a .

4. Sprawa nominacji nacz.redaktora "Liet.Aidas".-
5. Sprawa budowy Muzeum Narodowego.-
6. Nowi adwokaci przysięgli.-
7. Nadziały rolne dla ochotników.-
8. Kupno ziemi przez p.Sidzikauskasa.-

" "

" "

" "

" "

" "

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

9. Szkoły polskie a "Liet.Aidas".-
10. Minister Vilejszys o ś.p. Stanisławie Narutowiczu.-

IV. "

" "

X

X

X

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"L i e t u v o s A i d a s" o l i t e w s k i e j p o l i t y -
c e z a g r a n i c z n e j w 1 9 3 2 r."Lietuvos Aidas" Nr.3.
4.I.1933 r.Art.p.t."Litewska polityka zagraniczna w 1932 r."Stresz-
czenie:

Litwa, dążąc do utrzymania i rozwijania dobrych stosun-
ków z bliskimi i dalszymi sąsiadami nie może ani na chwilę w swej
polityce zagranicznej zapomnieć o problemach narodowych, jakie przy
odbudowie Państwa Litewskiego się wyłoniły. Połączenie zamieszka-
łych przez Naród Lit. ziem pod jednym sztandarem było i będzie za-
sadniczym celem lit.polityki zagranicznej.

Rok 1932 dał Litwie duże sukcesy. Przedewszystkiem suk-
cesem było udzielenie Litwie wielkiego moralnego poparcia przez Try-
bunał Haski w walce o obszar kłajpedzki. Decyzja haska w sprawie
interpretacji statutu kłajpedzkiego ogłoszona 11 sierpnia 1932 r.
ma dla Litwy w zatargu z Niemcami znaczenie zasadnicze. Po decyzji
tej, jak oświadczył minister Zaunius, sprawy kłajpedzkie mogły
przejsć z M-stwa Spr.Zagr. do M-stwa Spr.Wewn.

Sukces w sprawie kłajpedzkiej był sprawą pierwszorzędną.
Jednak i drugorzędne sprawy zajmują w polityce litewskiej w 1932 r.
pokaźne miejsce. Przedewszystkiem Litwa zajęła się uregulowaniem
swych stosunków handlowych z zagranicą w związku z wykonionym przez
powszechny kryzys gospodarczy problemem szukania rynków zbytu dla
produktów. W tej dziedzinie dokonano wielu wysiłków, starając się,
by eksport litewski nie ucierpiał z powodu wprowadzonych w różnych
krajach ograniczeń importowych. Prowadzono rokowania z całym szere-
giem państw w sprawie rewizji dotychczasowych traktatów handlowych
i podpisania traktatów nowych. Rokowania te przyniosły konkretne wy-
niki. Wystarczy przypomnieć podpisane 2 kwietnia 1932 r. uzupełnie-
nie handlowego modus vivendi z Francją, podpisaną 21 czerwca zmia-
nę prowizorycznego porozumienia handlowego z Finlandją, traktat
handlowy z Portugalją /podpisany 12 kwietnia/i Brazylią /podpisany
11 listopada/, a również pomyślnie zakończone rokowania z Anglią i
Czechosłowacją w sprawie eksportu litewskich produktów rolnych do
tych krajów. Wszystko to świadczy, jak wiele w dziedzinie tej doko-
nano.

Do aktywów litewskiej polityki zagr.w 1932 r. zaliczyć
też należy sprawę regulowania sytuacji emigracji litewskiej w Amery-
ce Południowej. Dotychczas wychodźstwo litewskie w Ameryce Połudn.
nie miało należytej opieki, gdyż brak było traktatów, na podstawie
których możnaby żądać wynagrodzenia doznawanych przez emigrantów
krzywd. W 1932 r. podjęto z krajami Ameryki Połudn.rokowania w spra-
wie indemnizacji z tytułu nieszczęśliwych wypadków przy pracy. Roko-
wania przyniosły odpowiednie wyniki, gdyż 20 października podpisano
pierwszy tego rodzaju traktat z Argentyną, a 11 listopada wciągnię-
to odpowiednie postanowienia do podpisanego traktatu handlowego z
Brazylią.

Wreszcie w 1932 r. prowadzono rokowania z państwami, bę-
dącymi wierzycielami Litwy, a to w celu uzyskania ulg finansowych.

Z powyższego wynika, że rok 1932 można zaliczyć w zakre-
sie litewskiej polityki zagranicznej do lat owocnych. Wprawdzie w
1932 r. nie odzyskała jeszcze Litwa okupowanego przez Polskę kraju.
Nie należy jednak zapominać, że walka o Wilno będzie uporczywa i
długa, to też każdy sukces litewskiej polityki zagr. wzmacniający
międzynarodową sytuację Litwy zbliża ją bezpośrednio do rozwiązania
tego zasadniczego problemu narodu litewskiego.

K r o n i k a .

A n t y l i t e w s k i w i e c n a c j o n a l i s t ó w n i e -
m i e c k i c h ."Lit.Žinios" /Nr.2.I.1933 r./:Dn.14 stycznia "Me-
melbund", korzystający z poparcia Związku Niemców Wschodnich i in-
nych organizacji, organizuje w Berlinie ponowny wielki antylitewski
wiec w związku z dziesięcioleciem przyłączenia Kłajpedy do Litwy.
Już obecnie wspomniane związki prowadzą wzmożoną propagandę antyli-
tewską.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"Lietuvos Žinios" o problemie pracy na Litwie. "Liet.Žinios" Nr.2.3.I.1933 r. Art.p.t."W sprawie pracy". Streszczenie:

Problem pracy w czasach obecnych jest problemem bardzo doniosłym. Na całym świecie, według wiadomości, Ligi Narodów znajduje się ok.30 milj. bezrobotnych. Litwa również ma bezrobotnych, których liczba wzrasta. Gęstość zaludnienia, obfitość dóbr i koncentracja sił roboczych jest na Litwie niejednakowa. Wynika z tego konieczna potrzeba regulowania sprawy pracy, rejestrowanie bezrobotnych i pracodawców, co da się osiągnąć przy pomocy giełdy pracy. Stworzenie giełdy pracy jest przeto jednym z najważniejszych problemów dnia dzisiejszego.

K r o n i k a .

Sprawa nominacji nacz. redaktora "Liet. Aidas". Prasa kowieńska /3.I.33/: Po ustąpieniu p. Gustainisa urzędowy "Liet. Aidas" nie posiada tymczasem redaktora naczelnego. Największe widoki na objęcie tego stanowiska ma podobno b. poseł litewski w Szwecji p. I. Szejnius-Jurkunas. Tymczasowo pismo podpisuje p. Bilinas.

Sprawa budowy Muzeum Narodowego. Prasa kowieńska /z 3.I.33/: Delegacja komitetu budowy Muzeum Narodowego w Kownie odwiedziła premjera Tubelisa, prosząc o nowe subsydia od rządu na wykonanie prac wewnętrznych w gmachu Muzeum w sumie 800-900 tys. litów. Własnych środków na ten cel komitet posiada na sumę 150 tys. lt., pozatem zamierza zebrać jeszcze 50 tys. litów.

Prezes ministrów obiecał zabrać powyższą prośbę i zadośćuczynić jej w miarę, jeśli środki pozwolą.-

Nowi adwokaci przysięgli. Prasa kowieńska /z dn. 4.I.33/: Rada Adwokatów przysięgłych uchwaliła na swem posiedzeniu zaliczyć do stanu adwokatów przysięgłych dwóch pomocników adwokatów przys. A. Makowskiego i J. Goldberga.

Nadziały rolne dla ochotników. "Liet. Žinios" /297.XII.32/: W 1927 r. otrzymało ziemię 5.564 ochotników, w 1928 r. - 4.526, w 1929 r. - 3.216, w 1930 r. - 2.971, w 1931 r. - 1.731. Obecnie złożyło prośby o otrzymanie ziemi 801 ochotników. Ogółem otrzymało ziemię 9.770 ochotników, w tem rodziny poległych.

Kupno ziemi przez p. Sidzikauskasa. "Liet. Žinios" /297.XII.32/: Poseł litewski w Londynie p. Sidzikauskas kupił na przedmieściu Korma 8 ha ziemi za 200 tys. litów.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

Szkoły polskie a "Liet. Aidas". "Liet. Aidas" /254.XI.32/: W jednej z miejscowości prowincjonalnych córka pewnego wieśniaka, będąc nauczycielką ludową zużywa swą płacę na kształcenie brata w gimnazjum polskiem. Fakt ten wywołuje zgorszenie miejscowej ludności. Niestety są wśród Litwinów wysocy urzędnicy, którzy postępują analogicznie do owej nauczycielki, wychowując swe dzieci w gimnazjach polskich, niemieckich lub rosyjskich.

Minister Vilejszys o ś.p. Stanisławie Narutowiczu. "Liet. Žinios" /2.I.33/ zamieszczają następującą wzmiankę ministra Komunikacji Vilejszysa, poświęconą pamięci Stanisława Narutowicza: Zmarły zaliczał do najpiękniejszych dni swego życia okres, w którym brał udział w pracach Taryby. Z biegiem czasu życie odsuwało Narutowicza od akcji. Czuł się z tego powodu przygnębiany, zwłaszcza, że bolała go sytuacja pomiędzy Litwą a Polską.

